

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
Paper – I : PHYSICAL EDUCATION
Research Process in Physical Education and Sports Sciences

Day and Date : Thursday, 3-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All** questions are **compulsory**.
3) The candidate should read the original question in **English**.

Duration : 15 Minutes

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Sample is through _____
 - a) Population
 - c) Questionnaire
 - b) Assumption
 - d) None of these
- 2) In experimental research _____ is used.
 - a) Interview
 - c) Experimental design
 - b) Questionnaire
 - d) None of these
- 3) _____ sources are accounts of an event that were not actually witnessed by the reporter.
 - a) Secondary
 - c) Both a) and b)
 - b) Primary
 - d) None of these
- 4) In _____ sampling the units of the population are not selected.
 - a) Non-probability
 - c) a) and b) both
 - b) Probability
 - d) None of these
- 5) The main aim of research is _____.
 - a) Acquiring new knowledge
 - b) Extending knowledge
 - c) Analysis of fact and establish their relation
 - d) None of these
- 6) Historical research means _____.
 - a) Research on historical problems
 - c) Research on historical description
 - b) Research on ancient experiences
 - d) All of these
- 7) _____ method will be appropriate for the research titled A study of the difficulties faced by the teacher in teaching of physical education.
 - a) External
 - c) Case study
 - b) Survey
 - d) Causal comparative
- 8) Descriptive research is a _____ types of research.
 - a) Fundamental
 - b) Analytical
 - c) Applied
 - d) Ex-post fact
- 9) Primary and secondary sources generally use in _____ research method.
 - a) Survey
 - b) Historical
 - c) Experimental
 - d) None of these
- 10) _____ are the important instrument to acquire knowledge and problem solving in research.
 - a) Personal experience
 - c) Indirect experience
 - b) Book
 - d) Logic

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) नमुना निवड _____ मधून घेतली जाते.
 अ) जनसंख्या ब) गृहीतके क) प्रश्नावली ड) यापैकी नाही
- २) प्रायोगिक संशोधनात _____ वापर केला जातो.
 अ) मुलाखत ब) प्रश्नावली
 क) प्रायोगिक अभिकल्प ड) यापैकी नाही
- ३) _____ साधने ही प्रत्यक्ष साक्षीदार न असता प्रसंग कथन केलेली आहेत.
 अ) दुय्यम ब) प्राथमिक क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- ४) नमुना निवडीच्या _____ पद्धतीत जनसंख्येचे घटक निवडले जात नाहीत.
 अ) असंभाव्य ब) संभाव्य क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- ५) संशोधनाचा _____ प्रमुख हेतू असतो.
 अ) नवीन ज्ञान प्राप्त करणे
 ब) ज्ञान कक्षांचे विस्तारीकरण
 क) घटकांचे विश्लेषण त्यातील संबंध प्रस्थापित करणे
 ड) यापैकी नाही
- ६) ऐतिहासिक संशोधन म्हणजे _____
 अ) ऐतिहासिक समस्येसंबंधीचे संशोधन ब) प्राचीन अनुभवाबाबतचे संशोधन
 क) ऐतिहासिक वर्णनाबाबतचे संशोधन ड) वरील सर्व
- ७) शारीरिक शिक्षण अध्यापनात शिक्षकांना जाणवणाऱ्या अडचणींचा अभ्यास या संशोधनासाठी पुढीलपैकी _____ पद्धत योग्य आहे.
 अ) बाहेरचा पद्धत ब) सर्वेक्षण पद्धत
 क) व्यक्ति अभ्यास पद्धती ड) तुलनात्मक कार्यकारण पद्धत
- ८) वर्णनात्मक संशोधन हे _____ प्रकारचे संशोधन आहे.
 अ) मूलभूत ब) विश्लेषणात्मक
 क) उपयोजित ड) परिणामोत्तर कारण मिमांसा
- ९) प्राथमिक व दुय्यम स्त्रोत्रांचा सामान्यपणे _____ या संशोधन पद्धतीत उपयोग होतो.
 अ) सर्वेक्षण ब) ऐतिहासिक
 क) प्रायोगिक ड) यापैकी नाही
- १०) संशोधनामध्ये _____ हे ज्ञान मिळविण्याचे व समस्या सोडविण्याचे महत्वपूर्ण साधन आहे.
 अ) व्यक्तिगत अनुभव ब) पुस्तके
 क) अप्रत्यक्ष अनुभव ड) तर्क

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
Paper – I : PHYSICAL EDUCATION
Research Process in Physical Education and Sports Sciences

Day and Date : Thursday, 3-5-2018

Max. Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *The candidate should read the original question in English.*

2. Answer the following question (**any one**) : 15
1) Explain need of research in physical education.
2) Explain qualities of good researcher.
3. Answer the following question (**any one**) : 15
1) State the definition of survey method and explain the steps at school survey with examples.
2) Explain the importance of case study research method.
4. Answer the following question (**any one**) : 15
1) What is meant by sampling ? State its various types with examples.
2) Which are the main research method ? Describe about experimental method in detail.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : 15
1) Footnote
2) Research report
3) Writing of bibliography
4) Chapterization of thesis.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (**कोणतेही एक**) : १५
१) शारीरिक शिक्षणात संशोधनाची गरज स्पष्ट करा.
२) चांगल्या संशोधकाच्या अंगचे गुण स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (**कोणतेही एक**) : १५
१) सर्वेक्षण पद्धतीची व्याख्या सांगून शालेय सर्वेक्षणाच्या पायऱ्या उदाहरणासह स्पष्ट करा.
२) व्यक्ति अभ्यास संशोधन पद्धतीचे महत्व स्पष्ट करा.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

- १) नमुना निवड म्हणजे काय ? नमुना निवडीचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- २) प्रमुख संशोधन पद्धती कोणत्या ? प्रायोगिक पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.

५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :

१५

- १) तळ टीप
 - २) संशोधन अहवाल
 - ३) संदर्भसूचीचे लेखन
 - ४) संशोधनातील प्रकरणे.
-

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Physiology of Exercise

Day and Date : Saturday, 5-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : i) ***All questions are compulsory.***
ii) ***The candidates should read the original questions in English.***

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the structure of Micro skeletal muscle with diagram.
 - ii) Explain the effect of exercises and training on the muscular system.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the nature of cardiac cycle.
 - ii) Write the factors affecting heart rate.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the mechanics of breathing with diagram.
 - ii) Explain the effect of temperature on sports performance.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Concept of metabolism.
 - ii) Oxygen debt.
 - iii) Cardiac output.
 - iv) Anabolic steroids.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- अस्थि स्नायूची सूक्ष्म संरचना आकृतिसह स्पष्ट करा.
 - स्नायू संस्थेवर व्यायाम आणि प्रशिक्षणाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- हृदय क्रिया आवर्तनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - हृदयाच्या दरावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **15**
- श्वासोच्छ्वासाची तंत्रे आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
 - क्रीडा प्राविण्यावर तापमानाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही **तीन**) : **15**
- चयापचयाची संकल्पना.
 - ऑक्सीजन ऋण.
 - कार्डीयाक आऊटपुट.
 - अॅनाबोलिक स्टेरॉइड.
-

SLR-IF – 3

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Yogic Sciences

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) Candidate who intend to write answer in **Marathi** are advised to read **english** version.
3) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3. **Each** question carries **one** mark.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) There are _____ formulas in Ashtang Yoga of Mahamuni Patanjali
a) 180 b) 190 c) 175 d) 195
- ii) There is description of _____ and _____ aspects as Yam, Niyam, Asan, Pranayam and Pratyhar.
a) Moral and extrovent b) Yoga and chitta
c) Life and healthy d) Ignorance and Asmita
- iii) Mind and Body are called _____ aspects in Yoga.
a) Yoga publicity b) Experimental c) Mixture d) Individual
- iv) There are various sufferings for body or mind in life there sufferings are enclosed by happily with physically and mentally means _____.
a) Tapa b) Pleasure c) Learning d) Samadhi
- v) Asana is the _____ aspects of Patanjalis Astang Yoga.
a) First b) Fifth c) Eight d) Third
- vi) Pranayam is the _____ step in yog sadhana.
a) Fifth b) Fourth c) First d) Third
- vii) The linkage connecting external and internal yoga means _____.
a) Kapalbhathi b) Type of exercise
c) Pranayam d) Dhyan
- viii) The awareness of only Dhyan in the stage of Dhyan by forgetting ourselves mean _____.
a) Jaldharana b) Niyam c) Samadhi d) Wayudharna
- ix) The process of keeping static insight on a specific thing means _____.
a) Tratak b) Drushti c) Tapa d) Japa
- x) Nauli is type of exercise for _____ muscle.
a) Back b) Stomach c) Leg d) Brain

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) महामुनी पतंजलीच्या अष्टांगयोगात _____ सुत्रे आहेत.
 अ) १८० ब) १९० क) १७५ ड) १९५
- ii) यम, नियम, आसन, प्राणायाम व प्रत्याहार यात _____ व _____ अंगाचे वर्णन केले आहे.
 अ) नैतिक व बर्हिमुख ब) योग व चित्तवृत्ती
 क) आरोग्य आणि जीवण ड) अविद्या व अस्मिता
- iii) योगात शरीर व मन यांना _____ घटक मानले जातात.
 अ) योग प्रसिद्धी ब) प्रयोगात्मक
 क) संयुगाचे ड) वैयक्तिक स्वरूपाचे
- iv) जीवनामध्ये शरीराला व मनाला विविध प्रकारच्या यातना होत असतात या यातना आनंदाने सहन करण्याची शारीरिक व मानसिक क्षमता प्राप्त करणे म्हणजे _____ होय.
 अ) तप ब) सुख क) अध्ययन ड) समाधि
- v) आसन हे पतंजलीच्या अष्टांग योगाचे _____ अंग आहे.
 अ) पहिले ब) पाचवे क) आठवे ड) तिसरे
- vi) योगसाधनेतील प्राणायाम ही _____ पायरी आहे.
 अ) पाचवी ब) चौथी क) पहिली ड) तिसरी
- vii) बर्हिरंग व अंतरंग योगा जोडणारा दुवा म्हणजे _____ होय.
 अ) कपालभाती ब) व्यायाम प्रकार क) प्राणायाम ड) ध्यान
- viii) ध्यान अवस्थेत स्वतःची विस्मृती होवून फक्त ध्यानविषयीची जाणीव होत असते त्यास _____ असे म्हणतात.
 अ) जलधारणा ब) नियम क) समाधि ड) वायुधारणा
- ix) एखाद्या विशिष्ट वस्तुवर नजर स्थिर ठेवण्याच्या क्रियेला _____ म्हणतात.
 अ) त्राटक ब) दृष्टी क) तप ड) जप
- x) नौली हा _____ स्नायूसाठी असणारा व्यायाम आहे.
 अ) पाठीच्यासाठी ब) पोटाच्यासाठी क) पायाच्या ड) मेंदूच्यासाठी

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper III)
Yogic Sciences

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) **Figures to the right indicate full marks.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Give the list of Shat Kriyas and explain any three of them.
 - II) Give the list of mudras and explain technique and benefits of them.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Write the difference between Yogic Exercise and Physical Exercise.
 - II) Which are the different school of Yoga ? Explain in brief Ashtanga Yoga.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) What is meant by Pranayam ? Explain in importance, what precautions should be taken while doing Pranayama ?
 - II) Explain in detail Hatyoga and Rajayoga.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Surya namaskar
 - II) Type of Asana
 - III) Yogic diet
 - IV) Yoga for women.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) षट् क्रियाची यादी देवून त्यापैकी तीन षट् क्रियाचे स्पष्टीकरण द्या.
II) मुद्रांची यादी देवून मुद्रा करण्याचे तंत्र व मुद्रांचे फायदे स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) योगिक व्यायाम आणि शारीरिक व्यायामातील फरक स्पष्ट करा.
II) योगाचे विविध संप्रदाय कोणते ? अष्टांग योग थोडक्यात स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) प्राणायाम म्हणजे काय ? प्राणायामाचे महत्व सांगून प्राणायाम करताना कोणकोणती दक्षता घेतली पाहिजे.
II) हठयोग आणि राजयोग थोडक्यात स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- I) सूर्यनमस्कार
II) आसनाचे प्रकार
III) योगिक अहार
IV) स्त्रीयांसाठी योगा.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
Paper – IV : PHYSICAL EDUCATION
Test, Measurement and Evaluation in Physical Education

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
 - 2) **All questions are compulsory.**
 - 3) The candidate should read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) Johnson has prepared _____ test.
a) Volleyball b) Basketball c) Football d) Badminton
- 2) Russel Lange has prepared _____ test.
a) Volleyball b) Basketball c) Football d) Badminton
- 3) Dyer has prepared _____ test.
a) Tennis b) Badminton c) Fencing d) All of these
- 4) 12 minutes run walk test was prepared by
a) Rogger b) Cooper c) Miller d) Johnson
- 5) AAPHER Youth Fitness test was introduced in
a) India b) America c) Africa d) Argentina
- 6) Harvard step test is used for measuring
a) Muscular fitness b) Cardiac fitness
c) Basic fitness d) Physical fitness
- 7) Rogers test measures
a) Motor educability b) Physical fitness
c) Skill ability in sports d) Minimum muscular strength
- 8) In _____ Barrow constructed general motor ability test battery.
a) 1950 b) 1985 c) 1970 d) 1954
- 9) J.C.R. Test was constructed by
a) Barrow b) Newton c) Phillips d) Roger
- 10) Flexion measure instrument measures
a) Flexibility b) Speed c) Agility d) Endurance

P.T.O.

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
Paper – IV : PHYSICAL EDUCATION
Test, Measurement and Evaluation in Physical Education**

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain meaning and definition of test, measurement and evaluation.
 - 2) Explain criteria of good test.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain the procedures for conducting Kraus Weber test.
 - 2) Explain the Russel Lange volleyball skill test.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain AAPHERD Health fitness test.
 - 2) Explain method of measuring height.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Skin fold.
 - 2) Dyer Tennis test
 - 3) Johnson Basket Ball Test
 - 4) Indiana Motor Fitness Test.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) चाचणी, मापण व मूल्यमापण यांचा अर्थ आणि व्याख्या लिहा.
 - २) चांगल्या चाचणीचे निकश स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्राऊस वेबर कसोटीच्या आयोजनाचे स्पष्टीकरण करा.
 - २) रूसेल लेंगे यांच्या व्हॉलीबॉल कौशल्य कसोटीचे स्पष्टीकरण करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) आफर्डची आरोग्य क्षमता चाचणी स्पष्ट करा.
 - २) उंची मोजण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) स्क्रीन फोल्ड.
 - २) डायरची टेनिस चाचणी.
 - ३) जॉन्सनची बास्केटबॉल चाचणी.
 - ४) इंडियाना कारक क्षमता चाचणी.
-

SLR-IF – 5

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Technology

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1. 00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** I) **All questions are compulsory.**
II) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
III) **The candidates should read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

- I) Foam measures in ___ unit.
a) Decibel b) Density c) Destiny d) None of these
- II) Abdominal guard use in _____ Game.
a) Hockey b) Football c) Cricket d) Above all
- III) _____ protective equipment used in Hammer throw.
a) Cage b) Helmet c) Face Guard d) None of these
- IV) In sports light measure in _____
a) Litre b) Decibel c) Luminous d) Kilogram
- V) Gymnasium hall _____ surface useful to all games.
a) Wooden b) Cement c) Mud d) None of these
- VI) In Badminton Shuttle the number of feather is
a) 14 b) 15 c) 16 d) none of these
- VII) _____ type of surface used in Hockey.
a) Wooden b) Artificial turf c) Both 'a' and 'b' d) None of these
- VIII) SMA means _____
a) Shape Memory Alloy b) Shape Memory Always
c) Smart Memory Alloy d) Sports Memory Alloy
- IX) Lawn Tennis Court is make from _____ substance.
a) Wood b) Artifical turf c) Synthetic d) None of these
- X) In cricket bowling machine used for _____
a) accuracy b) only for technology
c) for practice d) none of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) फोम _____ एककामध्ये मोजतात.
 अ) डेसिबल ब) डेनसिटी क) डेस्टीनी ड) यापैकी नाही
- II) अबडामिनल गार्डचा उपयोग _____ खेळात करतात.
 अ) हॉकी ब) फूटबॉल क) क्रिकेट ड) वरील सर्व
- III) हातोडाफेक मध्ये _____ चा साहित्याचा वापर संरक्षणासाठी करतात.
 अ) केज (जाळी) ब) हेल्मेट क) फेस गार्ड ड) यापैकी नाही
- IV) खेळासाठी वापरात येणारी प्रकाश _____ एककात मोजतात.
 अ) लिटर ब) डेसिबल क) ल्युमिनाँअस ड) किलोग्रॅम
- V) जिमनॅशियम हॉलचा _____ पृष्ठभाग सर्व खेळासाठी उपयोगी आहे.
 अ) लाकडी ब) सिमेंट क) मातीचा ड) यापैकी नाही
- VI) बॅडमिन्टनमध्ये शटलमध्ये _____ पंख असतात.
 अ) १४ ब) १५ क) १६ ड) यापैकी नाही
- VII) हॉकी खेळासाठी वापरला जाणारा मैदानाचा पृष्ठभाग _____
 अ) लाकडी ब) कृत्रीम टर्फ क) 'अ' आणि 'ब' ड) यापैकी नाही
- VIII) SMA म्हणजे _____
 अ) शेफ मेमरी ऑले ब) शेफ मेमरी अलवेज
 क) स्मार्ट मेमरी ऑले ड) स्पोर्टस् मेमरी ऑले
- IX) लॉन टेनिस खेळासाठी मैदानाचा पृष्ठभाग _____
 अ) लाकडी ब) कृत्रीम टर्फ क) सिनथॅटिक ड) यापैकी नाही
- X) क्रिकेटमध्ये बॉलींग मशिनचा उपयोग _____
 अ) अचूकता ब) तंत्रज्ञान क) सरावासाठी ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper –IV)
Sports Technology**

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Give the list of various type of play field and explain.
 - II) Explain the use modern technology in construction of Gymnasium hall and swimming pool.
3. Answer the following question (**any one**). **15**
- I) Write the use of computer and software in Sports.
 - II) Explain effect of sports technology on various game.
4. Answer the following question (**any one**). **15**
- I) Explain the mechanism and advantage of Volleyball smashing machine.
 - II) Write the benefit of modern technology in manufacturing of sports equipment.
5. Answer the following question in brief (**any three**). **15**
- I) Construction of wooden surface
 - II) Synthetic Surface Track
 - III) Advantage of Sports Technology
 - IV) Sports Technology

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) विविध खेळाच्या पृष्ठभागाची यादी देवून त्याचे स्पष्टीकरण द्या.
 - II) जिमनॅशियम हॉल आणि पोहण्याचा तलाव बांधताना आधुनिक तंत्राचा वापर स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १५
- I) विविध खेळामध्ये संगणक आणि सॉफ्टवेअर उपयोग लिहा.
 - II) क्रीडा तंत्रज्ञानाचा विविध खेळावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १५
- I) व्हॉलीबॉल स्मॅशिंग मशिनची यंत्रणा व तिचे फायदे स्पष्ट करा.
 - II) खेळाचे साहित्य तयार करताना आधुनिक तंत्रज्ञानाचा फायदा लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन). १५
- I) लाकडी पृष्ठभाग मैदान बांधणी
 - II) सिंथेटिक ट्रॅकचा पृष्ठभाग
 - III) क्रीडा तंत्रज्ञानाचे फायदे
 - IV) क्रीडा तंत्रज्ञान.

SLR-IF – 6

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION

Paper – I : Applied Statistics in Physical Education and Sports

Day and Date : Friday, 4-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) The class interval for 110-114 is _____
a) 9 b) 5 c) 10 d) 9.5
- 2) The frequency polygon is related to _____
a) percentile b) graph c) mean d) mode
- 3) The score which appear most frequently is called as _____
a) mean b) median c) S.D. d) mode
- 4) The relationship of two variable is called as _____
a) median b) ANOVA c) correlation d) mode
- 5) The formula of mode is _____
a) $2 \text{ median} - 3 \text{ mean}$ b) $2 \text{ median} - 2 \text{ mean}$
c) $3 \text{ median} - 3 \text{ mean}$ d) $3 \text{ median} - 2 \text{ mean}$
- 6) Sigma scale is called as _____
a) 10 point scale b) 6 point scale c) 7 point scale d) 0 point scale
- 7) Hull scale is called as _____
a) 7 point scale b) 6 point scale c) 5 point scale d) 2 point scale
- 8) Concept of 'T' scale gives first by _____
a) Wiliam A Macaulay b) Morgan c) Devis d) Loard
- 9) Bar diagram is related to _____
a) ANOVA b) Square root c) Graph d) Lines
- 10) Formula of Q.D. is _____
a) $QD = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$ b) $QD = \frac{Q_1 - Q_3}{2}$ c) $QD = Q_3 - Q_1$ d) $QD = Q_1 - Q_3$

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

१) ११०-११४ मधील वर्गांतर _____ आहे.

अ) ९ ब) ५ क) १० ड) ९.५

२) वारंवारिता बहुभुजालेख _____ शी संबंधित आहे.

अ) शततमक ब) आलेख क) मध्यमान ड) बहुलक

३) वारंवार येणाऱ्या प्राप्ताकांला _____ म्हणतात.

अ) मध्यमान ब) मध्यगा क) प्रमाण विचलन ड) बहुलक

४) दोन चलांमधील संबंधाला _____ म्हणतात.

अ) मध्यगा ब) अॅनोव्हा क) सहसंबंध ड) बहुलक

५) बहुलकाचे सूत्र _____ आहे.

अ) २ मध्यगा - ३ मध्यमान ब) २ मध्यगा - २ मध्यमान
क) ३ मध्यगा - ३ मध्यमान ड) ३ मध्यगा - २ मध्यमान

६) सिग्मा स्केल ला _____ असे म्हणतात.

अ) १० पॉइन्ट स्केल ब) ६ पॉइन्ट स्केल क) ७ पॉइन्ट स्केल ड) ० पॉइन्ट स्केल

७) हल स्केलला _____ असे म्हणतात.

अ) ७ पॉइन्ट स्केल ब) ६ पॉइन्ट स्केल क) ५ पॉइन्ट स्केल ड) २ पॉइन्ट स्केल

८) 'T' स्केल ची संकल्पना प्रथम _____ नी मांडली.

अ) विल्यम ए मेकॉले ब) मॉर्गन् क) डेव्हिस् ड) लॉर्ड

९) बार आकृती _____ शी संबंधित आहे.

अ) अॅनोव्हा ब) वर्गमूल (स्केअर रूट) क) आलेख ड) रेषा

१०) चतुर्थक विचलनाचे सूत्र _____ हे आहे.

अ) $QD = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$ ब) $QD = \frac{Q_1 - Q_3}{2}$
क) $QD = Q_3 - Q_1$ ड) $QD = Q_1 - Q_3$

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper – I : Applied Statistics in Physical Education and Sports

Day and Date : Friday, 4-5-2018

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

N.B. : All questions are compulsory.

2. Answer the following (**any one**) :

15

1) Calculate Quartile Deviation (Q.D.) for the following table :

CI	f
150 – 154	2
145 – 149	4
140 – 144	1
135 – 139	3
130 – 134	6
125 – 129	8
120 – 124	7
115 – 119	5
110 – 114	8
105 – 109	4
100 – 104	2

N = 50

2) For the above table calculate Standard Deviation (S.D.).

3. Answer the following (**any one**) : **15**

- 1) Calculate 40%, 60% value for the above table (Q. No. 2).
- 2) Calculate mode for the above table (Q. No. 2).

4. Answer the following question (**any one**) : **15**

- 1) The cricket ball throw of 100 B.P.Ed. students. mean is 75.50 mts. and S.D. is of 1.5 mts. construct sigma scale for the following points :

Points	Performance
100	—
90	—
80	—
70	—
60	—
50	—
40	—
30	—
20	—
10	—
0	—

- 2) For the above points construct Hull scale.

5. Write **any three** in brief : **15**

- 1) Measures of central tendency
- 2) Histogram
- 3) Ogive curve
- 4) Correlation.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

१) खालील वारंवारिता सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढा :

वर्गांतर	f
१५० – १५४	२
१४५ – १४९	४
१४० – १४४	१
१३५ – १३९	३
१३० – १३४	६
१२५ – १२९	८
१२० – १२४	७
११५ – ११९	५
११० – ११४	८
१०५ – १०९	४
१०० – १०४	२

N = 50

२) वरील वारंवारिता सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

१) वरील (प्रश्न क्रमांक २) च्या सारणीवरून ४०%, ६०% ची किंमत काढा.

२) वरील (प्रश्न क्रमांक २) च्या सारणीवरून बहुलक काढा.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१५

१) १०० बी. पी. एड्. विद्यार्थींच्या क्रिकेट बॉल थ्रो कसोटीचे मध्यमान ७५.५० मीटर व प्रमाण विचलन १.५ मीटर आहे. यावरून खालील पॉइन्टनुसार सिग्मा स्केल तयार करा :

पॉइन्ट	कार्यमान
१००	—
९०	—
८०	—
७०	—
६०	—
५०	—
४०	—
३०	—
२०	—
१०	—
०	—

२) वरील सारणीवरून हल स्केल काढा.

५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :

१५

- १) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे
- २) आयतालेख
- ३) संचित वारंवारिता आलेख
- ४) सहसंबंध.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Sports Biomechanics and Kinesiology

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**
iii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) _____ muscle makes movement in Ankle joint.
a) Pectoralis major b) Deltoid
c) Gastrocnemius d) Triceps
- ii) The Pectoralis major muscle makes movement in _____ joint.
a) Hip b) Shoulder c) Knee d) Ankle
- iii) Hamstring muscle makes movement in _____ joint.
a) Shoulder b) Ankle c) Wrist d) Hip
- iv) The point where the entire mass or weight of the body may be considered to be concentrated is _____
a) Projectile b) Lever
c) Centre of gravity d) Velocity
- v) The formula for calculating force is _____
a) mgh b) ma c) $N - 1$ d) None of above
- vi) Law of Inertia is the Newton's _____ law of motion.
a) Third b) First c) Second d) None of these
- vii) Motion in only one direction is called _____
a) Circular motion b) Linear motion
c) Angular motion d) Periodic motion
- viii) The word Kinesiology is derived from _____ country.
a) Japan b) America c) India d) Greek

- ix) The forces acting on a runner near the end of race are _____
 a) friction b) air resistance c) strength d) all the above
- x) In the _____ type of lever, fulcrum is in middle.
 a) Third b) First c) Second d) None of these

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) _____ स्नायू घोट्याच्या सांध्यातून हालचाल घडवून आणतो.
 अ) पेक्टोरॅलिस मेजर ब) डेल्टॉइड क) गॅस्ट्रोक्निमियस ड) ट्रायसेप्स
- ii) पेक्टोरॅलिस मेजर या स्नायूमुळे _____ सांध्याची हालचाल होते.
 अ) कटिबंध ब) खांदा क) गुडघा ड) घोटा
- iii) हॅमस्ट्रिंग स्नायू _____ सांध्यात हालचाल घडवून आणतो.
 अ) खांदा ब) घोटा क) मनगट ड) कटिबंध
- iv) _____ या बिंदूवर शरीरातील सर्व वजन किंवा द्रव्यमान एककेंद्रित झाले आहे, असे मानलेले असते.
 अ) प्रक्षेपण ब) तरफ क) गुरुत्व मध्य ड) वेग
- v) बल काढण्याचे सूत्र _____ आहे.
 अ) mgh ब) ma क) $N - 1$ ड) वरीलपैकी नाही
- vi) जडत्वाचा नियम हा न्यूटनचा गतिविषयक _____ नियम आहे.
 अ) तिसरा ब) पहिला क) दुसरा ड) यापैकी नाही
- vii) एकाच दिशेने जाणाऱ्या गतीस _____ म्हणतात.
 अ) वर्तुळाकार गती ब) रेषीय गती क) वक्राकार गती ड) नियतकालिक गती
- viii) किनसिऑलॉजी हा शब्द _____ देशातून आला आहे.
 अ) जपान ब) अमेरिका क) भारत ड) ग्रीक
- ix) शर्यतीच्या शेवटी धावकावर परिणाम करणारे बल _____ हे आहेत.
 अ) घर्षण ब) हवेचा प्रतिरोध क) ताकद ड) वरील सर्व
- x) तरफेच्या _____ प्रकारात टेकू मध्यभागी असतो.
 अ) तिसरा ब) पहिला क) दुसरा ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Sports Biomechanics and Kinesiology

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) “The knowledge of Kinesiology and sports biomechanics is essential to a Physical Education Teacher.” Explain.
 - II) Define sports biomechanics. Explain the role and scope of sports biomechanics.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Write down the different types of Lever and its use in sports.
 - II) State the concept of projectile. Explain the factors influencing projectile trajectory.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Explain the centripetal and centrifugal force.
 - II) Define motion and explain the types of motion with examples.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Equilibrium
 - II) Friction
 - III) Law of action – reaction
 - IV) Law of acceleration.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) “शारीरिक शिक्षण शिक्षकास शरीरगतीशास्त्र व क्रीडा जीव-यांत्रिकशास्त्राचे ज्ञान आवश्यक आहे.” स्पष्ट करा.
- II) क्रीडा जीव-यांत्रिक शास्त्राची व्याख्या सांगून क्रीडा जीव-यांत्रिकशास्त्राची भूमिका व व्याप्ती स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) तरफेचे विविध प्रकार सांगून त्याचा क्रीडेतील उपयोग लिहा.
- II) प्रक्षेपण संकल्पना सांगून प्रक्षेपित मार्गावर प्रभाव करणारे घटक स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) केंद्रोत्सारी बल व केंद्राभिगामी बल स्पष्ट करा.
- II) गतीची व्याख्या सांगा आणि गतीचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- I) समतोलत्व
- II) घर्षण
- III) क्रिया-प्रतिक्रिया नियम
- IV) गतीवृद्धीचा नियम.
-

SLR-IF – 8

Seat No.	
----------	--

Set

P

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Athletic Care and Rehabilitation

Day and Date : Friday, 11-05-2018

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
2) **All** questions are **compulsory**.
3) Candidates who indent to write answer in **Marathi** are advised to read the questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

- 1) One of the causes of bad posture is
a) Doping b) Malnutrition c) Chemical d) Alcohol
- 2) Infrared rays lamp is related to
a) Cold b) Electrotherapy c) Injury d) Massage
- 3) Massage is as an aid for
a) Relaxation b) Work c) Bleeding d) Pain
- 4) One of the fracture is
a) Pain b) Bleeding c) Compound d) Sprain
- 5) Bandages are used for
a) Fever b) Pain c) Sprain d) Headache
- 6) Symptoms for sprain is
a) Fracture b) Bleeding c) Swelling d) Pain
- 7) Hacking technique is related to
a) Massage b) Injury c) Exercise d) Relax
- 8) Knock knee is related to
a) Rehabilitation b) Massage c) Injury d) Postural defect
- 9) One of the massage manipulation is
a) Infrared b) Heat c) Efflurage d) Cold
- 10) One of the postural defect is
a) Injury b) Massage c) Flat foot d) Fracture

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) _____ हे अयोग्य शरीरधारणेचे एक कारण आहे.
 अ) डोपींग ब) अयोग्य आहार क) रसायन ड) अल्कोहोल
- २) इन्फ्रारेड रेज लॅप _____ शी संबंधीत आहे.
 अ) थंड ब) इलेक्ट्रोथेरेपी क) दुखापत ड) मसाज
- ३) _____ साठी मसाजचा वापर केला जातो.
 अ) शीथिलीकरण ब) कार्य क) रक्तप्रवाह ड) वेदना
- ४) _____ हा अस्थिभंगाचा एक प्रकार आहे.
 अ) वेदना ब) रक्तप्रवाह क) कंपाऊंड ड) स्प्रेन
- ५) बँडेजचा वापर _____ साठी होतो.
 अ) ताप ब) वेदना क) स्प्रेन ड) डोकेदुःखी
- ६) _____ हे स्प्रेन चे लक्षण आहे.
 अ) अस्थिभंग ब) रक्तप्रवाह क) सूज ड) वेदना
- ७) हॅकींग हे तंत्र _____ शी संबंधीत आहे.
 अ) मसाज ब) दुखापत क) व्यायाम ड) विश्रांती
- ८) “नॉक नी” चा संबंध _____ शी आहे.
 अ) पूनर्वसन ब) मसाज क) दुखापत ड) अयोग्य शरीरधारणा
- ९) _____ हे मसाजचे एक तंत्र आहे.
 अ) इन्फ्रारेड ब) गरम क) इफ्लोरेज ड) थंड
- १०) _____ ही शरीरधारणेच्या कमतरतेचा एक प्रकार आहे.
 अ) दुखापत ब) मसाज क) फ्लॅट फूट ड) अस्थिभंग

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Athletic Care and Rehabilitation

Day and Date : Friday, 11-05-2018

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidates who indent to write answer in Marathi are advised to read the questions in English.**

2. Explain the causes of flat foot and suggest the treatment and exercises as corrective measure. 15

OR

Explain the causes of knock knee and suggest the treatment and exercises as corrective measure.

3. Explain physiological and psychological effects of massage. 15

OR

What are the sports injuries and how will you prevent the sports injuries ?

4. What do you mean by corrective physical education ? And explain the objective of corrective physical education. 15

OR

What do you mean by posture ? And explain the value of good posture.

5. Write **any three** in brief : 15

- Stroking manipulation.
- Causes of Bad posture.
- Use of short wave diatheraphy.
- Principles of apply cold and heat.

मराठी रूपांतर

२. 'फ्लॅट फूट' ची कारणे स्पष्ट करा आणि ते दुरूस्त करण्यासाठी उपचार व व्यायाम सांगा. १५
- किंवा**
- 'नॉक नी' ची कारणे सांगा आणि ते दुरूस्त करण्यासाठी उपचार व व्यायाम सूचवा.
३. मसाजचे शरीर क्रिया व मानसिकतेवर होणारे परिणाम स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- क्रीडेतील दुखापती कोणत्या ते सांगा आणि क्रीडेतील दुखापती कशा टाकाल ते सांगा.
४. करेक्टिव्ह शारीरिक शिक्षण म्हणजे काय ? त्याची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- शरीरधारणा म्हणजे काय ? सुयोग्य शरीरधारणेचे महत्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- अ) स्ट्रोकींग पद्धत.
- ब) अयोग्य शरीरधारणेची कारणे.
- क) शॉर्ट वेव्ह डायथेरपी चा उपयोग.
- ड) थंड व उष्ण उपचार पद्धतींची तत्वे.

SLR-IF – 9

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Journalism and Mass Media

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
 - 2) **All** questions are **compulsory**.
 - 3) The candidates who indent to written answer in **Marathi** should read **English** version.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose appropriate alternative :

10

- 1) T.V. commentary is related to
a) Bulletin b) Journal c) Editing d) Mass media
- 2) One of the weekly sports magazine published in India is
a) Jumpball b) Journal c) Sports star d) The Hindu
- 3) Giving information during the competition is called
a) Commentary b) Speech c) Photo d) Editing
- 4) A sports _____ is published every alternate week (fifteen days).
a) Sports week b) Sports star c) The Hindu d) Quiz corner
- 5) One of the daily newspaper is
a) Sports star b) Sports week c) Journal d) Times of India
- 6) One of the sports competition is
a) Editing b) Publishing c) Meet d) Commonwealth
- 7) One of the Indian traditional game is
a) Judo b) Boxing c) Kho-Kho d) Tennis
- 8) One of the ethics in sportsman is
a) angry b) fighting c) easy d) discipline
- 9) Face to face asking question is called
a) Report b) Interview c) verification d) Observation
- 10) One of the mass media is
a) Bulletin b) Meet c) T.V. d) Report

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) टी.व्ही. वर केल्या जाणाऱ्या कॉमेंट्रीचा संबंध _____ शी आहे.
 अ) बुलेटीन ब) जर्नल क) संकलन ड) मास मीडिया
- २) _____ हे भारतात प्रकाशित होणारे एक क्रीडा साप्ताहिक आहे.
 अ) जंपबॉल ब) जर्नल क) स्पोर्ट्स स्टार ड) दि हिंदू
- ३) स्पर्धाचालू असताना केल्या जाणाऱ्या विवरणाला _____ म्हणतात.
 अ) कॉमेंट्री ब) भाषण
 क) छायाचित्रण ड) संकलन
- ४) _____ हे दर पंधरा दिवसांनी प्रकाशित होते.
 अ) स्पोर्ट्स वीक ब) स्पोर्ट्स स्टार क) दि हिंदू ड) क्वीझ कॉर्नर
- ५) _____ हे दैनिक वर्तमानपत्र आहे.
 अ) स्पोर्ट्स स्टार ब) स्पोर्ट्स वीक
 क) जर्नल ड) टाईम्स ऑफ इंडिया
- ६) _____ हे खेळाच्या स्पर्धांचा एक प्रकार आहे.
 अ) संकलन ब) प्रसारण क) समीट ड) राष्ट्रकुल
- ७) _____ हा एक भारतीय पारंपरिक खेळ आहे.
 अ) ज्युदो ब) मुष्टियुद्ध क) खो-खो ड) टेनिस
- ८) _____ हे खेळाडूच्या अंगी असणारे एक नीतीमुल्य आहे.
 अ) राग ब) भांडण क) सहजप्रवृत्ती ड) शिस्त
- ९) समोरा समोर प्रश्न विचारून माहिती मिळविण्याच्या साधनाला _____ म्हणतात.
 अ) अहवाल ब) मुलाखत क) तपासणी ड) निरीक्षण
- १०) _____ हा मास मीडियाचा एक प्रकार आहे.
 अ) बुलेटीन ब) समीट क) टी.व्ही. ड) अहवाल

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Journalism and Mass Media

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 60

Instructions : 1) **All** questions are **compulsory**.
2) The candidates who indent to written answer in **Marathi** should read **English** version.

2. Define sports journalism and explain the sports ethics and sportsmanship. **15**

OR

List the various mass media in journalism and explain any one.

3. Give the report of an annual sports meet for publishing in the newspaper. **15**

OR

Give brief review of the Olympic games and Asian games.

4. Explain the interview method with player and coaches and its usefulness. **15**

OR

Explain the role of sports journalism in Physical Education.

5. Write the following **any three** : **15**

- Sports photography.
- Evaluation of reported news.
- Organisation of press meet.
- Editing.

मराठी रूपांतर

२. क्रीडा पत्रकारितेची व्याख्या सांगून क्रीडेतील नीतिमूल्ये व खिलाडू वृत्ती या संकल्पना स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- मास मीडियामधील पत्रकारितेची विविध प्रकारांची यादी करा व कोणताही एक प्रकार स्पष्ट करा.
३. वर्तमान पत्रामध्ये प्रकाशित करण्यासाठी वार्षिक क्रीडा स्पर्धेचा अहवाल द्या. १५
- किंवा
- ऑलिंपिक क्रीडा स्पर्धा व आशियाई क्रीडा स्पर्धांचा थोडक्यात मागोवा द्या.
४. खेळाडू व क्रीडा प्रशिक्षकांची मुलाखत पद्धत स्पष्ट करा व त्यांचा उपयोग सांगा. १५
- किंवा
- क्रीडा पत्रकारितेची शारीरिक शिक्षणातील भूमिका स्पष्ट करा.
५. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात द्या : १५
- अ) क्रीडा छायाचित्रण
- ब) प्रकाशित बातम्यांचे मूल्यमापन
- क) पत्रकार परिषदेचे आयोजन
- ड) संकलन.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Management and Curriculum Design in
Physical Education**

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
iii) **The candidates should read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The organization of University Intercollegiate Sports Tournaments is under the control of _____
a) Vice Chancellor b) Commissioner
c) District Sports Officer d) Principal
- ii) Due to sports tournament student can improve _____ qualities.
a) Historical b) Geographical c) Aggressive d) Dormant
- iii) _____ is essential records in school sports management.
a) Physical efficiency records b) Sports equipments records
c) Medical examination records d) Above all
- iv) Sports management is related to _____
a) Selection b) Personal recruitment
c) a and b d) None of these
- v) Student centred is the principle of _____ construction.
a) Magazine b) Internet c) Curriculum d) Above all
- vi) Journal is the _____ of curriculum material.
a) Objective b) Source c) Method d) Management
- vii) Community centered is the principle of _____ construction.
a) Text book b) Internet c) Journal d) Curriculum
- viii) _____ is the need of every type of planning in Physical Education Organization.
a) Management b) Income source
c) Supervision d) Above all
- ix) The medical examination of school students is done through _____
a) Physical Education Teacher b) Peon
c) Head Master d) Medical Officer
- x) College should care of _____ sports facility.
a) Sports library b) Research wing
c) Play grounds d) Above all

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Management and Curriculum Design in
Physical Education**

Day and Date : Monday, 14-5-2018
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

N.B. : i) *All questions are **compulsory**.*
ii) *The candidates should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Explain the importance of program development for National Sports Day.
 - ii) Suggest sports program at community level.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Prepare management guidelines for college sports programme.
 - ii) Explain the steps in programme development for University Intercollegiate Sports Tournament.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- i) Which things will you consider to purchase sports equipments ?
 - ii) How will develop public relations and media through various sports program ?
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- i) Dictionaries
 - ii) Journals
 - iii) Methods of evaluation
 - iv) Internet.

Set P

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- राष्ट्रीय क्रीडा दिन कार्यक्रम विकासाचे महत्व स्पष्ट करा.
 - सामाजिक स्तरावरील क्रीडा कार्यक्रम सुचवा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- महाविद्यालय क्रीडा कार्यक्रमासाठी व्यवस्थापन मार्गदर्शक सूची तयार करा.
 - विद्यापीठ आंतरमहाविद्यालय क्रीडा स्पर्धेसाठी कार्यक्रम विकासाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **15**
- तुम्ही क्रीडा साहित्य कोणत्या बाबींचा विचार करून खरेदी कराल.
 - विविध क्रीडा कार्यक्रमातून माध्यमे आणि सामाजिक संबंध कसे विकसित कराल ?
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : **15**
- शब्दकोश
 - नियतकालिके
 - मूल्यमापन पद्धती
 - इंटरनेट.
-

SLR-IF – 11

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper – I : Scientific Principles of Sports Training

Day and Date : Thursday, 3-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** I) **All questions are compulsory.**
II) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
III) **Candidate who intend to write answer in Marathi are advised to read English question.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) To complete preparation for particular game of a player is called _____
a) Coaching b) Teaching c) Scouting d) Training
- II) Interval training is used for the development of _____
a) Flexibility b) Strength c) Endurance d) Reaction time
- III) Duration of micro cycle is _____
a) 14 days b) Three months c) 6 months d) One week
- IV) The best season for doing fartlek training is _____
a) Transition period b) Competition period
c) Off season d) None of these
- V) _____ are important factor for Flexibility.
a) Joint b) Stretchability of the muscle
c) Muscular strength d) Above all
- VI) The test for doping is _____
a) Sugar test b) Urine test c) Tool test d) None of these
- VII) Shuttle run test measures _____
a) Explosive strength b) Endurance
c) Agility d) Speed
- VIII) Fatigue comes during training due to _____
a) Lactic acid b) Adrenal
c) Carbon dioxide d) P. h. factors

P.T.O.

- IX) Aerobic fitness is best achieved through _____
 a) Swimming b) Circuit training c) Sprint d) Long distance
- X) Leg strength can be best improved by _____
 a) Skipping b) Squat trust c) Push-ups d) Chin-ups

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा.

१०

- I) खेळाडूची विशिष्ट खेळासाठी करून घेतलेली तयारी म्हणजे _____
 अ) मार्गदर्शन ब) शिकवणे क) मूल्यमापन ड) प्रशिक्षण
- II) मध्यंतर प्रशिक्षण _____ च्या विकासा साठी वापरले जाते.
 अ) लवचिकता ब) ताकद क) दमदारपणा ड) प्रतिक्रिया वेळ
- III) मायक्रो सायकलचा कालावधी _____
 अ) १४ दिवस ब) तीन महिने क) सहा महिने ड) एक आठवडा
- IV) फार्टलेक प्रशिक्षणासाठी _____ हा योग्य कालावधी आहे.
 अ) संघ्रमणाचा काळ ब) स्पर्धेचा काळ क) मुक्त कालावधी ड) यापैकी नाही
- V) लवचिकतेसाठी _____ घटक महत्त्वाचा आहे.
 अ) सांधे ब) स्नायूची ताणन क्षमता
 क) स्नायूची ताकद ड) वरील सर्व
- VI) डोपींग साठी _____ ही चाचणी घेतली जाते.
 अ) शुगर टेस्ट ब) युरिन टेस्ट क) टूल टेस्ट ड) यापैकी नाही
- VII) शटल रन टेस्ट द्वारे _____ चे मापन केले जाते.
 अ) स्पोर्टक शक्ति ब) दमदारपणा क) चपळता ड) गती
- VIII) प्रशिक्षण काळात _____ मुळे थकवा येतो.
 अ) लॅक्टिक अॅसीड ब) अॅड्रेनल
 क) कार्बन डाय ऑक्साईड ड) पी.एच. घटक
- IX) अॅरोबीक क्षमता _____ द्वारे वाढते.
 अ) पोहणे ब) चक्रीय प्रशिक्षण क) स्प्रिंट ड) लांब पल्ल्याचे अंतर
- X) पायाची ताकद _____ मुळे सुधारते.
 अ) उड्यामारणे ब) स्कॉट ट्रस्ट क) पुश अप्स ड) चीन अप्स

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Paper – I : Scientific Principles of Sports Training

Day and Date : Thursday, 3-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

N. B. : I) **All questions are compulsory.**
II) **Candidate who intend to write answer in Marathi are advised to read English question.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Define doping. Explain the various dopine method.
 - II) Define overload and explain the effects and causes of overload.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) List the components of physical fitness. Explain in detail method to improve strength.
 - II) Define sports training and explain various sports training method.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Periodization of annual training programme. Discuss.
 - II) Explain need and importance of sports training in various games.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Fartlek training
 - II) Weight training
 - III) Aim and objective of sports training
 - IV) Warm up and cool down exercises.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) डोपींग म्हणजे काय ते सांगून डोपींग चे विविध पद्धती स्पष्ट करा.
 - II) अतिभार म्हणजे काय ? अतिभाराची परिणाम व कारणे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) शारीरिक क्षमता घटकांची यादी करा आणि ताकद वाढविण्याच्या प्रशिक्षण पद्धति सविस्तर स्पष्ट करा.
 - II) क्रीडा प्रशिक्षण म्हणजे काय ते सांगून क्रीडा प्रशिक्षणाच्या विविध पद्धति स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
 - II) विविध खेळ प्रकारामध्ये क्रीडा प्रशिक्षणाची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- I) फार्टलेक ट्रेनिंग
 - II) वेट ट्रेनिंग
 - III) क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय आणि उद्दिष्टे.
 - IV) उत्तेजक व्यायाम आणि शीतलता व्यायाम.

Seat No.	
----------	--

Set

P

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Sports Medicine (Paper – II)

Day and Date : Saturday, 5-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**
3) **The candidate should read the original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Bench press exercise improves the _____ of the player.
a) Flexibility b) Agility c) Strength d) Endurance
- 2) Which exercises will you refer to a Frozen shoulder athlete ?
a) Agility exercise b) Strength developing exercise
c) Flexibility exercise d) Endurance exercise
- 3) The order of giving exercises to the affected muscle is
a) Passive, assisted, active, resisted and dynamic
b) Passive, active, resisted and dynamic
c) Passive, resisted and dynamic
d) Passive and dynamic
- 4) What is a Gait analysis ?
a) The normal walking pattern of an individual b) The normal running pattern of an individual
c) The normal jumping pattern of an individual d) The normal sitting pattern of an individual
- 5) Gait training is given by a
a) Doctor b) Lab assistant c) General physician d) Physiotherapist
- 6) _____ is the correct pattern of walking.
a) Heel ball toe b) Heel toe
c) Complete foot placement d) As the person like
- 7) Sports medicine deals with
a) Prevention and treatment of injuries and caring
b) Athletic nutrition and diet allotment
c) Handicapped athletes
d) All of these
- 8) Importance of sports medicine deals with
a) Talent identification and evaluation of physical education program
b) Providing sounds principles for sports training
c) Providing knowledge about doping
d) All the above
- 9) Therapeutic exercise is related to
a) Different physical exercise b) Diatherapy
c) Hydrotherapy d) Ultrasound
- 10) Goals of therapeutic exercise are to
a) Mobilize the joints b) Improve coordination
c) Reduce the rigidity of muscles and tendon d) All the above

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा.

१०

- १) बेंच प्रेस व्यायाम खेळाडूचे _____ सुधारते.
 अ) लवचिकता ब) दिशाभिमुखता क) ताकत ड) दमदारपणा
- २) 'फ्रोजन शोल्डर' अॅथलेट _____ व्यायामाशी संबंधित आहे.
 अ) दिशाभिमुखता व्यायाम ब) ताकत वाढवण्याचे व्यायाम
 क) लवचिकता व्यायाम ड) दमदारपणा व्यायाम
- ३) जखमी स्नायूच्या व्यायामाचा क्रम _____ आहे.
 अ) निष्क्रिय, मदत, क्रियाशील, प्रतिकार आणि गतिमान ब) निष्क्रिय, क्रियाशील, प्रतिकार आणि गतिमान
 क) निष्क्रिय, प्रतिकार आणि गतिमान ड) निष्क्रिय आणि गतिमान
- ४) गेट पृथक्करण म्हणजे
 अ) व्यक्तीच्या सामान्य चालण्याचा प्रकार ब) व्यक्तीच्या सामान्य धावत चालण्याचा प्रकार
 क) व्यक्तीचा सामान्य उडी मारण्याचा प्रकार ड) व्यक्तीचा सामान्य बसण्याचा प्रकार
- ५) गेट प्रशिक्षण _____ द्वारे दिले जाते.
 अ) डॉक्टर ब) प्रयोगशाळा साहायक क) जनरल फिजीशन ड) भौतिक उपचार
- ६) चालण्याचा योग्य प्रकार
 अ) हील बॉल टो ब) हील टो क) संपूर्ण पायावर स्थिर ड) व्यक्तीला आवडलेले
- ७) क्रीडा वैद्यकशास्त्र _____ शी संबंधित आहे.
 अ) जखमा आणि काळजी या बाबत प्रतिबंध आणि उपचार ब) अॅथलेटिक पोषण आणि आहार
 क) अपंग खेळाडू ड) वरील सर्व
- ८) क्रीडा वैद्यकीय शास्त्राचे महत्व _____ शी संबंधित आहे.
 अ) बुद्धी ओळख आणि शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमाचे मूल्यमापन
 ब) क्रीडा प्रशिक्षणा विषयीच तत्वे सांगले
 क) डोपिंग विषय ज्ञान देते
 ड) वरील सर्व
- ९) थिरेपेटिक व्यायाम _____ शी संबंधित आहे.
 अ) विविध शारीरिक व्यायाम ब) डायथेरपी क) जलचिकित्सा ड) अल्ट्रा साऊंड
- १०) थिरेपेटिक व्यायामाचे ध्येये _____ आहे.
 अ) सांध्यात हालचाल करणे ब) समन्वय वाढविणे
 क) स्नायूची ताठरता कमी करणे ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Sports Medicine (Paper – II)

Day and Date : Saturday, 5-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

2. Answer the following questions (**any one**) : 15
1) Explain in detail breathing exercise with examples.
2) Explain principles of therapeutic exercises.
3. Answer the following questions (**any one**) : 15
1) Write types of stretching exercise and explain its advantages.
2) Discuss dislocation with the help of sports examples.
4. Answer the following questions (**any one**) : 15
1) Explain importance of sports medicine.
2) Explain in detail isometric exercise.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : 15
1) Wrist and elbow injuries.
2) Head and neck injuries.
3) Meaning and definition of sports medicine.
4) Abdominal injuries.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
१) श्वसनाचे व्यायाम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
२) उपचारात्मक व्यायामाचे तत्वे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
१) स्ट्रेचिंग व्यायामाचे प्रकार लिहून त्याचे फायदे स्पष्ट करा.
२) सांधा निरखळणे संबंधी क्रीडेतील उदाहरणासह चर्चा करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
१) क्रीडा वैद्यकशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
२) आइसोमेट्रिक व्यायाम सविस्तार स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
१) मनगर व कोपरा यांच्या दुखापती
२) डोके व मान यांच्या दुखापती
३) क्रीडा वैद्यकशास्त्र अर्थ व व्याख्या
४) पोटातील दुखापत

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Health Education and Sports Nutrition

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) The candidates should read the original question in **English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) _____ is essential for environmental sanitation.
a) clean and safe water supply
b) clean and safe ambient air
c) human and industrial waste disposal
d) above all
- II) _____ substance does not includes protein.
a) Eggs b) Oil c) Milk d) Fish
- III) Sweet, cake and butter gives _____
a) Carbohydrates b) Fat c) Protein d) Minerals
- IV) The proportion of water in our body is
a) 40% b) 50% c) 60% d) 80%
- V) The office of World Health Organization is at
a) Denmark b) Sweden c) America d) Geneva
- VI) World Health Day is celebrated on
a) 29th Aug. b) 31st May c) 2nd Oct. d) 7th April
- VII) World Health Organization was established in _____ year.
a) 1947 b) 1945 c) 1990 d) 1949
- VIII) Skin disease is caused due to _____
a) Vitamin C b) Vitamin A c) Vitamin D d) None of these
- IX) Tobacco includes _____ poisonous substance.
a) Caffeine b) Tannin c) Nikotin d) None of these
- X) Health problem in India is _____
a) Tobacco b) Obesity c) Population d) Above all

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- I) पर्यावरण स्वच्छते करिता _____ आवश्यक आहे.
 अ) स्वच्छ आणि सुरक्षित पाणीपुरवठा ब) स्वच्छ व सुरक्षित सभोवती हवा
 क) मानवी व औद्योगिक कचरा विल्हेवार ड) वरील सर्व
- II) _____ या पदार्थांमध्ये प्रथिने आढळत नाही.
 अ) अंडे ब) तेल क) दूध ड) मासे
- III) गोडपदार्थ, केक, पाव या मधून _____ हे मिळते.
 अ) कार्बोहाइड्रेट्स ब) स्निग्धता क) प्रथिने ड) क्षार
- IV) आपल्या शरीरात पाण्याचे प्रमाण _____ असते.
 अ) ४०% ब) ५०% क) ६०% ड) ८०%
- V) जागतिक आरोग्य संघटनेचे मुख्य कार्यालय _____ येथे आहे.
 अ) डेन्मार्क ब) स्वीडन क) अमेरिका ड) जिनेव्हा
- VI) जागतिक आरोग्य दिन _____ ला साजरा केल जातो.
 अ) २९ ऑगस्ट ब) ३१ मे क) २ आक्टो. ड) ७ एप्रिल
- VII) जागतिक आरोग्य संघटनेची स्थापना _____ साली झाली.
 अ) १९४७ ब) १९४५ क) १९९० ड) १९४९
- VIII) _____ च्या अभावामुळे त्वचा रोग होतो.
 अ) जीवनसत्व - क ब) जीवनसत्व - अ
 क) जीवनसत्व - ड ड) यापैकी नाही
- IX) तंबाखू मध्ये _____ हे विषारी द्रव्य असते.
 अ) कॅफीन ब) टॅनिन क) निकोटीन ड) यापैकी नाही
- X) भारतातील आरोग्य समस्या
 अ) तंबाखू ब) स्थूलपणा क) लोकसंख्या ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Health Education and Sports Nutrition

Day and Date : Tuesday, 8-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) State the role of health education at school level.
 - II) Explain the effect of sports nutrition on the sports performance of Athlete.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Suggest essential guidance instruction for personal hygiene at secondary level.
 - II) Write in detail the health problem in India.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Suggest remedies for social environmental sanitation.
 - II) Explain the concept of health education. Explain the principles of health education.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Effect of alcohol on health.
 - II) Objective of school health service.
 - III) Obesity.
 - IV) W.H.O.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : 15
- I) शालेय स्तरावर आरोग्य शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.
- II) खेळाडूच्या क्रीडा प्राविण्यावर आहाराचा कसा प्रभाव पडतो ते स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : 15
- I) माध्यमिक स्तरावर वैयक्तिक स्वास्थ्याकरिता आवश्यक मार्गदर्शन सुचना सुचवा.
- II) भारतातील आरोग्य विषयक समस्या सविस्तर लिहा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : 15
- I) सामाजिक पर्यावरण स्वच्छतेसाठी उपाय सुचवा.
- II) आरोग्य शिक्षणाची संकल्पना सांगून आरोग्य शिक्षणाची तत्वे स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- I) आरोग्यावर मद्यपानाचा होणारा परिणाम.
- II) शालेय आरोग्य सेवेची उद्दिष्टे.
- III) स्थूलपणा.
- IV) जागातिक आरोग्य संघटना.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Engineering (Elective)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read original question in English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Newtons second law of motion is called as _____
a) Law of interaction b) Law of inertia c) Law of acceleration d) Law of gravity
- 2) A rigid rod that turns around fixed support is called as _____
a) Force b) Projection c) Motion d) Lever
- 3) Motion in straight line from one point to another is called _____
a) Angular motion b) Linear motion c) General motion d) Complex motion
- 4) A lever of _____ order the fulcrum is one side the force is applied on the other side and the load is in the middle.
a) First b) Fourth c) Third d) Second
- 5) There are _____ kinds of lever according to the position of the applied force the fulcrum of the load.
a) Two b) One c) Three d) Five
- 6) Newton, first law of motion is _____
a) Law of friction b) Law of action and reaction
c) Law of force d) Law of inertia
- 7) Sheldon has classified the posture into _____ types.
a) 4 b) 5 c) 3 d) 2
- 8) Acceleration is the _____
a) Rate at change of movement b) Rate of change of velocity
c) Friction d) None of these
- 9) During the take off of long jump which law of motion is effectively used _____
a) 2nd Law b) 3rd Law c) 1st Law d) All Laws
- 10) All the time of release of discus _____
a) Centrifugal force is more than centripetal force
b) Centripetal and centrifugal force become zero
c) Centripetal force is more that centrifugal force
d) None of these

Seat No.	
-----------------	--

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Engineering (Elective)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain drinking water tank and waste water disposal system and its maintenance.
 - 2) Explain maintenance of library and academic block.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain bio-mechanical principles in long jumping.
 - 2) Define sports engineering and explain its importance.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain light arrangement, store rooms, sound system in Gymnasium hall.
 - 2) Explain Newton's law of motion with examples.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Force
 - 2) Administrative Block
 - 3) Work
 - 4) Kinetic energy.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) पिण्याच्या पाण्याच्या टाकीचे व वापरून झालेल्या पाण्याचे विसर्जन व त्यांची निगा स्पष्ट करा.
 - २) ग्रंथालय व अध्यापन वर्ग यांची निगा सविस्तर स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) लॉगजंप मधील जीवयांत्रिक तत्त्वे स्पष्ट करा.
 - २) क्रीडा अभियंताचा अर्थ सांगून त्याचे महत्त्व लिहा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) जिमनॅशियम हॉल मधील लाईट व्यवस्था, भंडारगृह, ध्वनी व्यवस्था स्पष्ट करा.
 - २) न्युटनच्या गतिविषयी उदाहरणासह स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) बल
 - २) प्रशासकीय विभाग
 - ३) कार्य
 - ४) स्थितीज उर्जा
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. – II (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Physical Fitness and Wellness (Paper – IV)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
 - 2) **All** questions are **compulsory**.
 - 3) Candidates who intend to write their answer in **marathi** are advised to each the English paper.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) _____ is one of components of physical fitness.
a) strength b) composition c) a and b d) none of these
- 2) _____ of the following is not a source of protein.
a) Eggs b) Meat c) Oil d) Milk
- 3) _____ of the following is a test for flexibility and balance.
a) Ruler drop test b) 'T' drill test c) Rest d) Sit and reach test
- 4) Obesity does not cause
a) Infertility b) Cancer c) Diabetes d) Heart diseases
- 5) Assessment of flexibility is done with the help of
a) Dynamometer b) Tensometer c) Goniometer d) Cybex
- 6) Test like SAT are used to measure
a) Aptitude b) Intelligence c) Achievement d) Performance
- 7) _____ fitness is general state of health and well being.
a) Mental b) Social c) Physical d) Emotional
- 8) _____ is the type of flexibility.
a) Dynamic b) Endurance c) Power d) None of these
- 9) Ability to live life fully is
a) Fitness b) Wellness c) Physical activity d) None of these
- 10) The ability to make successful movements in different directions efficiently and rapidly refer to
a) Agility b) Balance c) Co-ordination d) Power

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. अचूक पर्याय निवडा.

10

- 1) खालील _____ एक शारीरिक क्षमतेचे घटक आहे.
 अ) शक्तियुक्तता ब) दमदारपणा क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- 2) खालीलपैकी पर्यायातून प्रथिने _____ मिळत नाहीत.
 अ) अंडे ब) मास क) तेल ड) दूध
- 3) लवचिकता आणि तोलाची चाचणी _____ आहे.
 अ) रूलर यांची ड्रॉप चाचणी ब) 'टी' ड्रील चाचणी
 क) विश्रांती ड) सिट आणि रीच चाचणी
- 4) लड्डपणामुळे _____ होत नाही.
 अ) वंध्यत्व ब) कॅन्सर क) मधुमेह ड) हृदयरोग
- 5) लवचिकतेचे मोजमाप _____ नी केले जाते.
 अ) डायनोमोमीटर ब) टेन्सोमीटर क) गोनिओमीटर ड) सायबेक्स
- 6) SAT चाचणी द्वारे _____ मापन केले जाते.
 अ) कौशल्य ब) बुद्धीमत्ता क) यश ड) कामगिरी
- 7) _____ तंदुरुस्ती ही सर्वसामान्य आरोग्य आणि साफल्याचे द्योतक आहे.
 अ) मानसिक ब) सामाजिक क) शारीरिक ड) भावनिक
- 8) _____ हे लवचिकतेचा प्रकार आहे.
 अ) शक्तियुक्तता (डायनामिक) ब) दमदारपणा
 क) शक्ती ड) यापैकी नाही
- 9) पूर्ण क्षमतेणे जीवन जगणे म्हणजे _____ होय.
 अ) क्षमता ब) निरामयता क) शारीरिक कृती ड) यापैकी नाही
- 10) कार्यक्षमतेने व वेगाने विविध दिशांना सुयोग्य हालचाल करण्याची क्षमता म्हणजे
 अ) चपलता ब) तोल क) समन्वय ड) ताकद

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. – II (Semester – III) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION
Physical Fitness and Wellness (Paper – IV)

Day and Date : Saturday, 12-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instructions : 1) **All** questions are **compulsory**.
2) Candidates who intend to write their answer in **marathi** are advised to reach the English paper.

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Give the components of total health fitness.
 - 2) Meaning of resistance training. Explain principles of resistance training.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain breathing techniques with examples.
 - 2) Explain in detail weight management.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain cardio-respiratory endurance training in detail.
 - 2) Define physical fitness. Explain principle of physical fitness.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Food choices.
 - 2) Nutrition labelling information.
 - 3) Types of flexibility exercises.
 - 4) Leisure time physical activity.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) आरोग्य क्षमतेचे घटक स्पष्ट करा.
 - 2) प्रतिकार प्रशिक्षण म्हणजे काय ? प्रतिकार प्रशिक्षणाची तत्त्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) श्वसनाचे तंत्र उदाहरणासह सविस्तर लिहा.
 - 2) वजन व्यवस्थापन यावर सविस्तर टिपा द्या.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) हृदय श्वसन सहनशक्ती दमदारपणा प्रशिक्षण पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) शारीरिक क्षमतेची व्याख्या लिहा. शारीरिक क्षमतेची तत्त्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन). 15
- 1) अन्नाची निवड.
 - 2) आहार लेबलिंग माहिती.
 - 3) लवचिकता व्यायामाचे प्रकार.
 - 4) रिकामा वेळ आणि शारीरिक शिक्षण.
-

SLR-IF – 16

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIII)
Information and Communication Technology in
Physical Education

Day and Date : Friday, 4-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** i) **All questions are compulsory.**
ii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
iii) **Candidate should read in English paper also.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- I) In email 'e' stands for
a) electric b) engine c) electrode d) electronic
- II) Scanner is _____ device.
a) output b) input c) software d) processing
- III) M.S. Office is _____ software.
a) Information b) Application
c) System d) None of the above
- IV) _____ an antivirus.
a) Scanner b) Google c) Quick heal d) None of these
- V) _____ is not input device.
a) Mouse b) Keyboard c) Joystick d) Monitor
- VI) The first page of any website is called
a) Main page b) Head page c) Home page d) Master page
- VII) _____ is the most popular internet activity.
a) Shopping b) Searching
c) Communication d) Entertainment
- VIII) From F – 1 to F – 12 keys are called
a) Numeric keys b) Special keys
c) Function keys d) None of these
- IX) Projector is _____ type of device.
a) Input b) Output c) Processing d) All the above
- X) The Monitor is also known as
a) DVD b) VDO c) VDU d) CPU

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) ई-मेल मध्ये 'ई' म्हणजे
 अ) इलेक्ट्रिक ब) इंजिन क) इलेक्ट्रोड ड) इलेक्ट्रॉनिक
- II) स्कॅनर हे _____ उपकरण आहे.
 अ) आउटपुट ब) इनपुट क) सॉफ्टवेअर ड) प्रोसेसिंग
- III) एम.एस. ऑफीस हे _____ सॉफ्टवेअर आहे.
 अ) इन्फारमेशन ब) ऑप्लिकेशन क) सिस्टम ड) यापैकी नाही
- IV) _____ हे अॅन्टीव्हायरस आहे.
 अ) स्कॅनर ब) गुगल क) क्वीक हेल ड) यापैकी नाही
- V) _____ हे इनपुट डिवाइस नाही.
 अ) माउस ब) कीबोर्ड क) जॉयस्टिक ड) मॉनिटर
- VI) वेबसाईटच्या पहिल्या पानाला _____ म्हणतात.
 अ) मेनपेज ब) हेडपेज क) होमपेज ड) मास्टर पेज
- VII) _____ इंटरनेट अॅक्टीव्हिटी सर्वात लोकप्रिय आहे.
 अ) शॉपिंग ब) सर्चिंग क) कम्युनिकेशन ड) एंटरटेनमेंट
- VIII) एफ-१ ते एफ-१२ या कीजला _____ कीज म्हणतात.
 अ) न्युमरिक किज ब) स्पेशल किज क) फंक्शन किज ड) यापैकी नाही
- IX) प्रोजेक्टर हे _____ प्रकारचे उपकरण आहे.
 अ) इनपुट ब) आउटपुट क) प्रोसेसिंग ड) वरील सर्व
- X) मॉनिटरला _____ या नावाने ओळखले जाते.
 अ) डी.व्ही.डी. ब) व्ही.डी.ओ. क) व्ही.डी.यु. ड) सी.पी.यु.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIII)
Information and Communication Technology in
Physical Education

Day and Date : Friday, 4-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B. : i) ***All questions are compulsory.***
ii) ***Candidate should read in English paper also.***

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) What is meant by computer ? Explain the working of computer.
 - II) Explain the M.S. Office and Excel.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Explain the various use of Excel – 2007.
 - II) Explain the considering aspects in preparing matter formatting.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Explain the importance of Information Communication Technology in Physical Education.
 - II) Explain the features of microsoft world system.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Use of Computer in daily life.
 - II) Input device.
 - III) Use of Internet in Physical Education.
 - IV) Computer Care.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) संगणक म्हणजे काय ? संगणकाचे कार्य स्पष्ट करा.
- II) एम.एस. ऑफीस आणि एक्सेल स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) एक्सेल २००७ चे विविध उपयोग स्पष्ट करा.
- II) मॅटर फॉर्मॅटिंग करताना विचारात घ्यावयाच्या बाबी स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- I) शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे महत्व स्पष्ट करा.
- II) मायक्रोसॉफ्ट वर्ड प्रणालीची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- I) दैनंदिन जीवनात संगणकाचा उपयोग.
- II) इनपुट डिवाइस.
- III) इंटरनेटचा शारीरिक शिक्षणात उपयुक्तता लिहा.
- IV) संगणकाची निगा.

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. – II (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIV)
Sports Psychology and Sports Sociology

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the *original* question in **English.****
3) **Q. No. 1 is *compulsory*. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- 1) Knowledge of sports psychology is useful to _____
a) Coach b) Player
c) Physical Education Teacher d) All of these
- 2) Psychology is a science of _____
a) Human behaviour b) Personality
c) Human motion d) Mind
- 3) _____ are the ways and means for achieving motivation.
a) Reward and punishment b) Competition
c) a) and b) both d) None of these
- 4) Reward scholarship comes under _____
a) Practise b) Motor learning c) Personality d) Motivation
- 5) The reason for lower performance in sports competition is _____
a) Fear of failure b) Anxiety c) Aggression d) Motivation
- 6) Motivation is classified into _____ broad categories.
a) One b) Two c) Three d) Four
- 7) Sports sociologists should have a background of _____
a) Psychology b) Sociology c) a) and b) both d) None of these
- 8) The focus of sociology of sports study is _____
a) Sports is an Institution b) Sports as life
c) Sports for fun d) None of these
- 9) The Physical Education teacher requires _____ knowledge to know the way of effective teaching.
a) Class group behaviour b) Class management
c) Anxiety d) None of these
- 10) According to _____ psychology can be defined as the science of the activities.
a) Watson b) Woodworth c) Hilgard d) B. C. Rai

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- 1) क्रीडा मानसशास्त्राचे ज्ञान _____ यांना उपयुक्त आहे.

अ) मार्गदर्शक	ब) खेळाडू
क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक	ड) वरील सर्व
- 2) मानसशास्त्र हे _____ चे शास्त्र आहे.

अ) मानवी वर्तन	ब) व्यक्तिमत्त्व	क) मानवी हालचाली	ड) मन
----------------	------------------	------------------	-------
- 3) प्रेरणा साध्यतेसाठी _____ हे मार्ग व साधने आहेत.

अ) बक्षिस आणि शिक्षा	ब) स्पर्धा
क) अ) आणि ब) दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 4) शिष्यवृत्ती बक्षिस हे _____ च्या अंतर्गत येते.

अ) सराव	ब) कारक अध्ययन	क) व्यक्तिमत्त्व	ड) प्रेरणा
---------	----------------	------------------	------------
- 5) खेळातील स्पर्धेच्या कमी दर्जाच्या कामगिरीचे कारण _____ आहे.

अ) अपयशाची भीती	ब) चिंता
क) आक्रमण	ड) प्रेरणा
- 6) प्रेरणेचे वर्गीकरण _____ मुख्य प्रकारात केले जाते.

अ) एक	ब) दोन	क) तीन	ड) चार
-------	--------	--------	--------
- 7) क्रीडा समाजशास्त्राला _____ प्रकारची पार्श्वभूमी असावी.

अ) मानसशास्त्र	ब) समाजशास्त्र
क) अ) आणि ब) दोन्ही	ड) यापैकी नाही
- 8) क्रीडा समाजशास्त्र _____ अभ्यासावर भर देते.

अ) क्रीडा एक संस्था	ब) क्रीडा एक जीवन
क) आनंदासाठी क्रीडा	ड) यापैकी नाही
- 9) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाला प्रभावी अध्ययनाचे मार्ग आखण्याकरिता _____ चे ज्ञान असावे.

अ) वर्गसमूह वर्तनाचे	ब) वर्ग व्यवस्थापनाचे
क) चिंता	ड) यापैकी नाही
- 10) _____ च्या मते मानसशास्त्र म्हणजे वैयक्तिक कृतीचे शास्त्र होय.

अ) वॉटसन	ब) वुडवर्थ	क) हिलगार्ड	ड) बी. सी. राय
----------	------------	-------------	----------------

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. – II (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIV)
Sports Psychology and Sports Sociology

Day and Date : Monday, 7-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

N. B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : 15
- 1) Define the sports psychology and explain in detail need and importance of sports psychology.
 - 2) Define personality. Explain effect of personality on performance of player.
3. Answer the following question (**any one**) : 15
- 1) Write meaning of Anxiety. Explain method of measuring Anxiety.
 - 2) Define stress. Explain the effects of stress on sports performance of the player.
4. Answer the following question (**any one**) : 15
- 1) Explain National integration through the sports.
 - 2) Explain current problem in sports and future direction.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : 15
- 1) Participation of women in sports
 - 2) Group dynamics
 - 3) Leadership
 - 4) Fans and spectators.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) क्रीडा मानसशास्त्र व्याख्या लिहा. क्रीडा मानसशास्त्राची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
 - 2) व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या लिहा. खेळाडूंचा कामगिरीवर व्यक्तिमत्त्वाचा परिणाम स्पष्ट करा.

Set P

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) चिंता म्हणजे काय ? ते सांगून चिंतेच्या मोजमापाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
 - 2) ताण म्हणजे काय ? ते सांगून खेळाडूंच्या कामगिरीवर ताणाचा परिणाम स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
- 1) क्रीडेमधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.
 - 2) खेळातील वर्तमान समस्या व भविष्यातील दिशा स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- 1) महिलांचा खेळातील सहभाग
 - 2) समूह गतीशीलता (गट प्रेरक शक्ति)
 - 3) नेतृत्व
 - 4) चाहते आणि प्रेक्षक.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Value and Environmental Education

Day and Date : Friday, 11-5-2018

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) The candidate should read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The word 'Environment' is derived from _____ language.
a) Roman b) French c) Latin d) Greek
- 2) World Environment Committee was appointed in
a) 1980 b) 1981 c) 1987 d) 1984
- 3) The Supreme Court has given permission for environment education curriculum in _____ year.
a) 2004 b) 1982 c) 2005 d) 2003
- 4) United Nations President Summons advisory committee stated the concept of water pollution in _____ year.
a) 1960 b) 1981 c) 1965 d) 1973
- 5) The type of value is
a) Personal b) Communal c) Both a) and b) d) None of these
- 6) The core value is
a) Patriotism b) National Integration
c) Neatness d) Above all
- 7) _____ is a national value.
a) Patriotism b) National Integration
c) Both a) and b) d) None of these
- 8) Equal treatment to boys and girls means
a) Patriotism b) National Integration
c) Neatness d) Equality of gender
- 9) Plantation is activity of
a) Physical value b) Moral value
c) Cultural value d) Environmental value
- 10) Cleaning college campus is the example of
a) Religion b) Neatness c) Modesty d) None of these

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) पर्यावरण हा शब्द _____ भाषेतून आलेला आहे.
 अ) रोमन ब) फ्रेंच क) लॅटिन ड) ग्रीक
- २) जागतीक पर्यावरण समिती _____ वर्षी नेमण्यात आली.
 अ) 1980 ब) 1981 क) 1987 ड) 1984
- ३) सर्वोच्च न्यायालयाने पर्यावरण शिक्षणाच्या अभ्यास क्रमाला _____ या वर्षी मान्यता देण्यात आली.
 अ) 2004 ब) 1982 क) 2005 ड) 2003
- ४) जल प्रदूषणाची संकल्पना संयुक्त संस्थानाच्या प्रेसिडेंट समन्स सल्लागार समितीने इ.सन् _____ वर्षी मांडली.
 अ) 1960 ब) 1981 क) 1965 ड) 1973
- ५) मूल्याचा _____ हा प्रकार आहे.
 अ) वैयक्तिक ब) सामुदायिक क) अ) आणि ब) ड) यापैकी नाही
- ६) मूलभूत मूल्य _____ आहे.
 अ) देशभक्ती ब) राष्ट्रीय एकात्मता क) व्यवस्थितपणा ड) वरील सर्व
- ७) _____ हे राष्ट्रीय मूल्य आहे.
 अ) देशभक्ती ब) राष्ट्रीय एकात्मता
 क) अ) आणि ब) दोन्ही ड) यापैकी नाही
- ८) मुलामुलींना समान वागणूक म्हणजे
 अ) देशभक्ती ब) राष्ट्रीय एकात्मता क) व्यवस्थितपणा ड) लिंग समानता
- ९) वृक्षारोपन ही _____ क्रती आहे.
 अ) भौतिक मूल्य ब) नैतिक मूल्य
 क) सांस्कृतिक मूल्य ड) वातावरणिय मूल्य
- १०) महाविद्यालय परिसर स्वच्छ करणे हे _____ चे उदाहरण आहे.
 अ) धार्मीक ब) व्यवस्थितपणा
 क) नम्रता ड) यापैकी नाही

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Value and Environmental Education**

Day and Date : Friday, 11-5-2018

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*

2) *The candidate should read the original questions in **English**.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**

- 1) Explain the concept, need and scope of environmental education.
- 2) What are the types of ecosystem ? Write structure and function of ecosystem.

3. Answer the following question (**any one**) : **15**

- 1) Write features of moral educated person.
- 2) Explain need and importance of value education.

4. Answer the following question (**any one**) : **15**

- 1) Explain causes of rural health problems.
- 2) Explain air pollution and noise pollution.

5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**

- 1) Classification of value.
- 2) Soil pollution.
- 3) Pollution and Govt. Policies.
- 4) Moral values.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) पर्यावरण शिक्षणाची संकल्पना, गरज आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
 - २) परिसंस्थेचे प्रकार कोणते ? परिसंस्थेची रचना व कार्य स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) नैतिक शिक्षित व्यक्तीची वैशिष्ट्ये लिहा.
 - २) मूल्य शिक्षणाची गरज व महत्व लिहा.
४. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) ग्रामीण आरोग्य समस्याचे कारणे लिहा.
 - २) हवा प्रदूषण व ध्वनी प्रदूषण या विषयी सविस्तर लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) मूल्यांचे वर्गीकरण
 - २) मृदा (जमीनीचे) प्रदूषण
 - ३) प्रदूषण आणि सरकारचे धोरण
 - ४) नैतिक मूल्य

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Educational Technology in Physical Education and Sports

Day and Date : Friday, 11-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read in **English Paper** also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Effective _____ is a two way process include feedback and interaction.
a) Communication b) Process c) Technology d) None of these
- 2) Animation films play an important role to develop childrens
a) Personality b) Physical ability c) Imagination d) None of these
- 3) Oral, written and visual these are the types of
a) Communication b) Group discussion
c) Mass communication d) Verbal communication
- 4) In Instructional technology _____ learning theories and principles are used.
a) Social b) Psychological c) Philosophical d) None
- 5) Radio, Tape recorder, Loud Speaker etc. are the examples of _____ aids.
a) Audiovisual b) Visual c) Audio d) All above
- 6) Communication this word is formed from the latin word
a) Communis b) Common c) Communicate d) None of these
- 7) Teaching instructional and _____ technology are the forms of ET.
a) Instructional b) Educational c) Behaviour d) None of these
- 8) Teaching technology consists of input process
a) Behaviour b) Memory c) Outcome d) Object
- 9) In telecommunication _____ conference is included.
a) Audio b) Video c) Computer d) All above
- 10) _____ technology are mainly used in virtual school.
a) Audio communication b) Live video communication
c) Chat communication d) All above

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) प्रभावी _____ ही एक द्विमार्गा प्रक्रिया आहे की ज्यामध्ये आंतरक्रिया व प्रत्याभरण यांचा समावेश होतो.
 अ) संप्रेक्षण ब) प्रक्रिया क) तंत्रविज्ञान ड) यापैकी नाही
- २) ऑनिमेशन फिल्मस् लहान मूलांची _____ विकसित करण्यास महत्वाची भूमिका बजावतात.
 अ) व्यक्तिमत्व ब) शारीरिक क्षमता क) कल्पना ड) यापैकी नाही
- ३) मौखिक, लिखित आणि दृश्य हे _____ विविध प्रकार आहेत.
 अ) संप्रेक्षण ब) गटचर्चा
 क) जनसंवाद ड) शाब्दिक संप्रेक्षण
- ४) अनुदेशन तंत्र विज्ञानामध्ये _____ अध्ययन उपपत्तीचा व तत्वांचा उपयोग केला जातो.
 अ) सामाजशास्त्रीय ब) मानसशास्त्रीय क) तात्वीक ड) यापैकी नाही
- ५) रेडिओ, ध्वनिमुद्रक, ध्वनिवर्धक इत्यादी _____ साधनाची उदाहरणे आहेत.
 अ) दृक-श्राव्य ब) दृक क) श्राव्य ड) वरील सर्व
- ६) कम्युनिकेशन हा लॅटीन भाषेतील _____ या शब्दापासून तयार झालेला आहे.
 अ) कम्यून्स ब) कॉमन
 क) कम्यूनिकेट ड) यापैकी नाही
- ७) अध्यापन अनुदेशन आणि _____ तंत्रविज्ञान ही शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाची विविध रूपे आहेत.
 अ) अनुदेशन ब) शैक्षणिक क) वर्तनवादी ड) यापैकी नाही
- ८) अध्यापन तंत्रविज्ञानात आंतरभरण, प्रक्रिया व _____ ही तिन्ही अंगे व्यक्त होतात.
 अ) वर्तन ब) स्मृती क) निष्पत्ती ड) हेतु
- ९) दुरसंप्रेक्षणात _____ परिसदेचा समावेश होतो.
 अ) श्राव्य ब) चित्रित क) संगणक ड) वरील सर्व
- १०) अभासी शाळेत _____ तंत्रज्ञान हे प्रामुख्याने वापरले जाते.
 अ) थेट श्राव्य संप्रेक्षण ब) थेट चित्रित संप्रेक्षण
 क) चाट संप्रेक्षण ड) वरील सर्व

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2018
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Educational Technology in Physical Education and Sports

Day and Date : Friday, 11-5-2018
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read in English Paper also.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
1) Define educational technology and explain its nature and scope.
2) Explain the forms of educational technology.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
1) Explain the components of system approach.
2) Explain the process of communication and its modes.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
1) Explain the process and stages of development of instructional design.
2) Give meaning of audiovisual media and its importance.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
1) Barriers in communication.
2) Programmed learning stage.
3) Script writing.
4) Optical fiber technology.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **१५**
१) शैक्षणिक तंत्रज्ञानाची व्याख्या सांगून त्याची व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
२) शैक्षणिक तंत्रज्ञानाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) प्रणाली दृष्टीकोणाचे घटक स्पष्ट करा.
 - २) संप्रेक्षणाची प्रक्रिया व पद्धती स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शैक्षणिक तंत्रज्ञानातील मार्गदर्शक आराखड्याची प्रक्रिया व पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - २) दृक-श्राव्य माध्यमाचा अर्थ सांगून त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) संप्रेक्षणातील अडथळे.
 - २) नियोजनबद्ध अध्ययन पायरी.
 - ३) पटकथा लेखन.
 - ४) ऑप्टिकल फायबर तंत्रज्ञान.
-